

Sygn. akt III AUa 1622/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Agata Pyjas-Luty
Sędziowie:	SSA Barbara Kosub SSA Dariusz Płaczek (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Dubis

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2016 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **J. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.**

o ustalenie kapitału początkowego, wysokość emerytury i przeliczenie emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy J. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie Wydziału VIII Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 23 czerwca 2015 r. sygn. akt VIII U 1412/14

I. z m i e n i a zaskarżony wyrok oraz poprzedzające go decyzje organu rentowego z dnia 30 czerwca 2014 r., 10 lipca 2014 r. i 6 sierpnia 2014 r. w ten sposób, że ustala kapitał początkowy J. S. na dzień 1 stycznia 1999 r. w kwocie 243.367,96 zł, a do ustalenia wysokości emerytury od dnia 1 czerwca 2014 r. przyjmuje zasady waloryzacji i wysokość świadczenia ustalone decyzją z dnia 14 kwietnia 2014 r., przy uwzględnieniu dodatkowego zatrudnienia i opłacania z tego tytułu składek po nabyciu prawa do emerytury,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. na rzecz J. S. kwotę 285 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania za obie instancje.

Sygn. akt III AUa 1622/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 czerwca 2015 r. (sygn. akt VIII U 1412/14) Sąd Okręgowy w Krakowie, VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołania J. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 30 czerwca 2014 r., z dnia 10 lipca 2014 r. oraz z dnia 6 sierpnia 2014 r., na mocy których organ rentowy ponownie ustalił wysokość

kapitału początkowego, wysokość emerytury i podjął wypłatę świadczenia od 1 czerwca 2014 r. oraz przeliczył emeryturę. Odwołujący w postępowaniu tym kwestionował decyzje o przeliczeniu emerytury, z uwagi na ustalenie w nich niższej wysokości świadczenia, w porównaniu z decyzją przyznającą mu prawo do emerytury od 4 marca 2014r. Zarzucał również, iż ponownie ustalony w zaskarżonej decyzji z 30 czerwca 2014r. kapitał początkowy był niższy od kapitału ustalonego we wcześniejszej decyzji.

Rozpoznając odwołania od tych decyzji, Sąd pierwszej instancji stwierdził, że całość okoliczności faktycznych niniejszej sprawy jest bezsporna i przedstawia się następująco: Ubezpieczony J. S. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym złożył w dniu 10 lutego 2014 r. Organ rentowy wydał decyzję o przyznaniu zaliczki na poczet przysługującej od 4 marca 2014 r. emerytury, jednocześnie zawieszając jej wypłatę z powodu kontynuowania zatrudnienia. Poinformowano wnioskodawcę, iż aby podjąć wypłatę emerytury należy przedłożyć świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, a nadto pouczone go, że wysokość emerytury zostanie ustalona w ostatecznej kwocie z chwilą podjęcia wypłaty świadczenia, czyli po rozwiązaniu stosunku pracy i zgłoszeniu wniosku o podjęcie wypłaty świadczenia, natomiast średnie dalsze trwanie życia ustalone zostanie na dzień zgłoszenia wniosku o podjęciu wypłaty emerytury. Po rozpatrzeniu wniosku ubezpieczonego z dnia 24 czerwca 2014 r. organ rentowy ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury od 1 czerwca 2014 r.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że odwołania wnioskodawcy od zaskarżonych decyzji, kwestionujące sposób przeprowadzenia waloryzacji, okazały się bezzasadne. Podniósł, iż sposób waloryzacji składek emerytalnych zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego jest niezwykle ważny ze względu na bezpośredni wpływ tych składek na wysokość przyznanej w przyszłości emerytury. Co do zasady składki zewidencjonowane na indywidualnym koncie ubezpieczonego waloryzowane są co roku, przy zastosowaniu rocznego wskaźnika waloryzacji. Waloryzację składek przeprowadza się od dnia 1 czerwca każdego roku. Waloryzacji rocznej podlega kwota składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego wg. stanu na dzień 31 stycznia roku, za który jest przeprowadzana waloryzacja. Metoda rocznej waloryzacji nie uwzględnia jednak waloryzacji składek za ostatnie miesiące pracy przed przejściem na emeryturę, zewidencjonowanych po dniu 31 stycznia i dlatego mechanizm rocznej waloryzacji uzupełniony został waloryzacją kwartalną, za ostatnie kwartały niestanowiące pełnego roku kalendarzowego. Z kolei metoda liczenia dodatkowej, uzupełniającej kwartalnej waloryzacji składek, określona w art. 25a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wprowadzona została przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 121, poz. 1264). Intencją wprowadzenia tego przepisu było podwyższenie świadczeń emerytalnych w taki sposób, aby stan konta osób przechodzących na emeryturę uwzględniał przyrost przypisu składek przypadający po ostatniej waloryzacji rocznej. Z przepisów powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że waloryzację składek przeprowadza się systemem rocznym do czasu, gdy ubezpieczony zgłosi wniosek o emeryturę. Wówczas składki waloryzuje się dodatkowo kwartalnie za okres, za który nie były objęte waloryzacjami rocznymi. W konsekwencji, w przypadku ustalania wysokości emerytury np. w kwietniu lub maju danego roku, składki zapisane na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który była przeprowadzona ostatnia waloryzacja roczna, jak również składki zewidencjonowane we wcześniejszym okresie, poddane ostatniej waloryzacji rocznej (przeprowadzonej w czerwcu poprzedniego roku), podlegają dodatkowo również waloryzacji kwartalnym. Natomiast w przypadku ustalania wysokości emerytury w czerwcu danego roku, kwota składek poddana ostatniej waloryzacji rocznej nie może podlegać dodatkowym waloryzacji kwartalnym, gdyż została już zwaloryzowana rocznie za poprzedni rok od dnia 1 czerwca roku, w którym został zgłoszony wniosek o emeryturę. Formuła obliczania wskaźnika waloryzacji składek, zarówno rocznej, jak i kwartalnej, oparta jest na wzroście przypisu składek na ubezpieczenie emerytalne. W pierwszym kwartale roku wzrost przypisu składek w stosunku do czwartego kwartału poprzedniego roku jest znacznie wyższy niż w pozostałych kwartałach. Reasumując Sąd pierwszej instancji stwierdził, że waloryzacja kwartalna nie dotyczy osób, których emerytura zostaje ustalona w czerwcu danego roku, gdyż ich składki na dzień 1 czerwca zostały zwaloryzowane wskaźnikiem rocznym, a więc za cały rok poprzedzający ustalenie emerytury. Przepis art. 25a ust. 2 pkt 2 ustawy emerytalnej w praktyce nie znajduje zastosowania do osób przechodzących na emeryturę w czerwcu danego roku, gdyż ich kapitał początkowy został zwaloryzowany

na indywidualnym koncie wskaźnikiem rocznym, stosownie do treści art. 25 ust. 3 ustawy i nie ma możliwości zaniechania waloryzacji dokonywanej z mocy przepisu ustawy na dzień 1 czerwca.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy przyjął, że zaskarżone decyzje organu rentowego są prawidłowe, zaś dokonując stosownych wyliczeń organ rentowy nie dopuścił się żadnego błędu. Złożone przez wnioskodawcę odwołania podlegają oddaleniu, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca. Zaskarżając wyrok w całości zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

- art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie skutkujące obniżeniem wysokości świadczenia emerytalnego skarżącego;

- art. 25a ust. 2 pkt 2 powołanej wyżej ustawy poprzez jego pominięcie w niniejszej sprawie i zastosowanie do wnioskodawcy wyłącznie waloryzacji rocznej.

W konkluzji apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyznanie emerytury w wysokości 3.875,14 zł, poczynszy od dnia 1 czerwca 2014 r. oraz zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu apelacji skarżący wskazał na treść art. 25 ust. 1, ust. 3 i ust. 4 oraz art. 25a ust. 1, ust. 2 i ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i stwierdził, że organ rentowy, wskutek dokonanej wadliwie waloryzacji, obniżył stan jego konta emerytalnego. Podniósł, iż wniosek o przyznanie prawa do emerytury złożył w dniu 10 lutego 2014 r., wskutek czego ustalono wysokość jego emerytury w kwocie 3.872,15 zł, która następnie w drodze decyzji z dnia 14 kwietnia 2014 r. została ustalona w wysokości 3.875,14 zł. Na podstawie wniosku o podjęcie wypłaty emerytury z dnia 24 czerwca 2015 r., decyzją z dnia 10 lipca 2014 r. świadczenie emerytalne zostało ustalone na kwotę 3.610,51 zł. W decyzji z dnia 14 kwietnia 2014 r. podano, że suma składek na koncie ubezpieczonego wynosi 229.565,02 zł, natomiast w decyzji z dnia 10 lipca 2014 r. wskazano, że suma tych składek wynosi 212.457,42 zł. W ten sposób, wskutek dokonanej przez organ rentowy waloryzacji, suma składek wnioskodawcy w ciągu zaledwie trzech miesięcy uległa zmniejszeniu o prawie 17.000,00 zł. Zgodnie natomiast z art. 25 ust. 3 zd. 2 ww. ustawy, w wyniku przeprowadzonej waloryzacji stan konta nie może ulec obniżeniu. Apelujący podniósł również, że prawo do emerytury nabył już w marcu 2014 r., nie zaś dopiero w czerwcu 2014 r., co ewentualnie uzasadniać mogłoby zastosowanie do jego osoby wyłącznie waloryzacji rocznej. Skarżący przywołał poglądy judykatury, zgodnie z którymi waloryzacja roczna jest mechanizmem przeprowadzanym na indywidualnym koncie ubezpieczonego, który jeszcze nie nabył uprawnień emerytalnych, bądź nie wystąpił o ich ustalenie (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 lutego 2013 roku, III AUa 757/12, LEX nr 1282781). W rozpatrywanym przypadku wnioskodawca nabył prawo do emerytury w marcu 2014 r., w związku z czym organ rentowy nie mógł zastosować do zgromadzonych przez niego składek waloryzacji rocznej. Zdaniem apelującego nie powinien on zostać objęty waloryzacją roczną za rok 2013, lecz waloryzacją roczną za rok 2012 oraz odpowiednimi waloryzacjami kwartalnymi. Apelujący powołał się na nielogiczne i nieracjonalne wyniki wykładni językowej przepisu art. 25a ust. 1, ust. 2 i ust. 3 ww. ustawy w odniesieniu do osób przechodzących na emeryturę w drugim i trzecim kwartale danego roku i z tego względu stwierdził, że należy zastosować wykładnię funkcjonalną powyższych regulacji, która prowadzi do wniosku, że przy ustalaniu prawa do emerytury w danym roku pomija się waloryzację roczną przeprowadzaną 1 czerwca za ten rok, obliczając podstawę emerytury wyłącznie przy zastosowaniu wskaźników waloryzacji kwartalnych, o których mowa w art. 25 a ww. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Użyte w art. 25a ust. 1 tej ustawy sformułowanie „kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację, o której mowa w art. 25” odnosi się do waloryzacji rocznej przeprowadzonej za rok poprzedzający ustalenie prawa i wysokości emerytury. Za taką wykładnią tych przepisów przemawia także art. 25 ust. 3 ww. ustawy, przewidujący coroczną waloryzację składek, z uwzględnieniem art. 25a tej ustawy. Należy zatem przyjąć, że przy ustalaniu wysokości emerytury przeprowadza się wyłącznie waloryzację kwartalną, z pominięciem bieżącej waloryzacji rocznej (tak powołany wyżej wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 lutego 2013 r., III AUa

757/12). Reasumując skarżący uznał, że organ rentowy naruszył przepis art. 25 ust. 3 zd. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obniżając skutek waloryzacji stan konta wnioskodawcy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadza się przede wszystkim do tego, jak prawidłowo zwaloryzować składki i kapitał początkowy przy naliczaniu emerytury do której prawo zostało przyznane w marcu, a jest realizowane (zostaje podjęta wypłata emerytury) w czerwcu danego roku. Zakwestionowano również samą wysokość kapitału początkowego po jego przeliczeniu przez organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 30 czerwca 2014r. z powołaniem się na art. 185 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 887).

W przedmiotowej sprawie wobec osiągnięcia przez wnioskodawcę wieku uprawniającego do emerytury w roku 2014 jego emerytura została ustalona na zasadach przewidzianych w art. 183 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej jako 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy oraz 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 tej ustawy. Przepisy zawarte w art. 183 ustawy emerytalnej są przepisami przejściowymi i dotyczą tzw. "emerytury mieszanej". Emerytura tego rodzaju została przewidziana dla pierwszych roczników ubezpieczonych objętych nowym systemem emerytalnym, tj. dla osób, które osiągnęły wiek emerytalny w latach 2009-2014, jeżeli nie pobierają emerytury w systemie zdefiniowanego świadczenia i nie były członkami otwartego funduszu emerytalnego albo złożyły wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa. Jest to emerytura składająca się z kwoty odpowiadającej określonemu procentowi emerytury wyliczonej w systemie zdefiniowanego świadczenia (zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej) i z kwoty odpowiadającej określonemu procentowi emerytury wyliczonej według nowych zasad, tj. w systemie zdefiniowanej składki (zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej)

W tzw. systemie zdefiniowanej składki, zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy emerytalnej, ubezpieczonym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w ust. 1a i 1b (z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184), czyli niezależnie od posiadanego stażu emerytalnego. Podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185 (art. 25 ust. 1 ustawy emerytalnej). Emerytura stanowi natomiast równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 (art. 26 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej).

Waloryzacja składek.

Składki na ubezpieczenie emerytalne gromadzone na indywidualnych kontach ubezpieczonych jako składnik podstawy obliczenia emerytury podlegają waloryzacji. Zgodnie z art. 25 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, waloryzacja składek polega na pomnożeniu zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego składek przez wskaźnik waloryzacji, o jakim mowa w ust. 6-10 tego artykułu. W świetle art. 25 ust. 3 ustawy, składki te podlegają w pierwszym rzędzie waloryzacji rocznej, od dnia 1 czerwca każdego roku, poczynając od waloryzacji za 2000 rok, natomiast waloryzacja kwartalna, uregulowana w art. 25a ustawy, stanowi jej uzupełnienie. Art. 25 ust. 4 ustawy stanowi, że waloryzacji podlega kwota składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego na dzień 31 stycznia roku, za który jest przeprowadzona waloryzacja, powiększona o kwoty z tytułu przeprowadzonych waloryzacji. Zatem roczna waloryzacja polega na tym, że w czerwcu danego roku waloryzuje się składki należne do końca poprzedniego roku kalendarzowego, a podlegające zaewidencjonowaniu na koncie ubezpieczonego do dnia 31 stycznia roku, w którym przeprowadzana jest waloryzacja (roku waloryzacji). Waloryzację roczną składek przeprowadza się w dniu 1 czerwca z tego względu, że wskaźnik owej waloryzacji za poprzedni rok ogłaszany jest do dnia 25 maja kolejnego roku. Waloryzacja składek przeprowadzana w danym roku oznacza więc podwyższenie (zwaloryzowanie) kwoty składek

należnych do końca poprzedniego roku, a wpłaconych do dnia 31 stycznia roku waloryzacji. Wyznaczenie daty 31 stycznia, jako dnia ustalenia stanu konta podlegającego rocznej waloryzacji, jest uzasadnione tym, że zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, wpłaty składek za dany miesiąc należy dokonać do określonego dnia następnego miesiąca, zatem wpłata składki za grudzień danego roku następuje w styczniu kolejnego roku. Natomiast składki należne za okres po zakończeniu danego roku obrachunkowego, które nie zostaną objęte kolejną roczną waloryzacją (gdyż ta nastąpi już po przyznaniu i obliczeniu wysokości świadczenia) podlegają waloryzacji kwartalnej, o jakiej mowa w art. 25a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W trybie cytowanego powyżej przepisu waloryzowana jest kwota składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego na ostatni dzień pierwszego miesiąca kwartału, za który przeprowadzana jest waloryzacja, powiększona o kwoty uzyskane w wyniku poprzednich waloryzacji kwartalnych. Podobnie, jak w przypadku waloryzacji rocznych, także w tym przypadku mechanizm waloryzacji ma narastający charakter i oznacza dodawanie kwoty wynikającej z poprzedniej waloryzacji i kwoty składek za dany kwartał oraz podwyższanie tak uzyskanej sumy wskaźnikiem waloryzacji. Sam wskaźnik waloryzacji jest wynikiem algorytmu podobnego do stosowanego przy waloryzacji rocznej, z tą różnicą, że chodzi o stosunek cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w kwartale, za który przeprowadzana jest waloryzacja do poprzedniego kwartału, powiększony o wzrost realny sumy przypisu składek na ubezpieczenie emerytalne w kwartale, za który przeprowadzana jest waloryzacja w stosunku do kwartału poprzedniego. Zastosowanie powyższych zasad oznacza, że podstawę obliczenia emerytury będzie stanowić suma składek po ostatniej waloryzacji rocznej powiększona o poddane waloryzacji kwartalnej składki należne za dalszy okres do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc początkujący wypłatę.

W uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2015 r. wydanego w sprawie III UZP 12/15 (Legalis nr 1349157) wyłożono szczegółowo mechanizm waloryzacji rocznej i kwartalnej emerytur kapitałowych obliczanych w poszczególnych okresach obrachunkowych, dlatego odsyłając do powyższych wywodów, można poprzezać na stwierdzeniu, iż sąd drugiej instancji mechanizm tam zaprezentowany przyjmuje dla potrzeb rozpoznania niniejszej sprawy. Odwołując się do stanowiska przyjętego przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 3 listopada 2015r. (III UZP 12/15) wskazać należy, iż rozstrzygnięcie problemu prawnego w przedmiotowej sprawie (podobnie jak w ocenianej przez Sąd Najwyższy), dotyczy przede wszystkim kwestii możliwości ponownego ustalenia podstawy obliczenia emerytury ubezpieczonego, a nie ponownego ustalenia samej wysokości świadczenia (art. 108 w związku z art. 183 ust. 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

Prawo do emerytury zostało bowiem przyznane ubezpieczonemu decyzją z dnia 5 marca 2014r. (skorygowaną decyzją z 14 kwietnia 2014r.) od 4 marca 2014r. tj. od ukończenia 60 lat. Obie te decyzje nie były kwestionowane i są ostateczne. Jednocześnie pamiętać należy, że jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 6 października 2015 r.(III UZP 9/ 15, Legalis nr 1336504), kwotę emerytury w systemie zdefiniowanej składki ustala się tylko raz. Również w uzasadnieniu powołanego już postanowienia z dnia 3 listopada 2015r.(III UZP 12/15). Sąd Najwyższy jednoznacznie potwierdził stanowisko. Tak ustalona emerytura może być już tylko powiększona w przypadku dalszego opłacania składek w sposób podany w art. 108 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie z tym przepisem mechanizm przeliczenia emerytury polega na zwiększeniu świadczenia obliczonego według reguł określonych w art. 26 tej ustawy o iloraz zwaloryzowanych składek zaewidencjonowanych na koncie pracującego emeryta po dniu ustalenia prawa do emerytury i wyrażonego w miesiącach średniego trwania życia ustalonego dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości świadczenia. W odniesieniu do emerytury nabytej na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie ma odpowiednika art. 110 tej ustawy, pozwalającego na ponowne ustalenie świadczenia w sytuacji zawieszenia prawa ze względu na nierozwiązanie stosunku pracy.

Należy też zwrócić uwagę, iż w dniu wejścia w życie art. 25 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ryzykiem emerytalnym było osiągnięcie wieku emerytalnego, a zatem wypłata emerytury przysługiwała bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Decyzja wydawana była tylko jeden raz i w ustawie nie przewidziano przepisu ustalającego tryb przeliczenia podstawy wymiaru emerytury w systemie zdefiniowanej składki. Sąd Apelacyjny w Krakowie w uzasadnieniu wyroku z 3 marca 2016r.(III AUa 520/15) wyjaśnił, iż w art. 25 ust 1 zwrot

„miesiąc od którego przysługuje wypłata emerytury” należy utożsamiać z pojęciem „przyznania emerytury”, które w przedmiotowej sprawie miało miejsce w marcu 2014r., gdyż w chwili wejścia w życie tego przepisu przyznanie emerytury i jednocześnie jej wypłata nie były uzależnione od ustania stosunku pracy. Podobnie Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 23 czerwca 2016 r. (III AUa 1108/15 LEX nr 2073905) stwierdził, iż użyte w tym przepisie określenie "miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury" nie wynikało z rozróżnienia pojęć "przyznania emerytury" i "daty wypłaty emerytury", gdyż przejście na emeryturę nie było zależne od ustania stosunku pracy. Sama decyzja wydawana była tylko jeden raz i w ustawie nie przewidziano przepisu ustalającego tryb przeliczenia podstawy wymiaru emerytury w systemie zdefiniowanej składki.

W tym kontekście wysokość emerytury ubezpieczonego w systemie zdefiniowanej składki ustalona została prawidłowo w marcu 2014 r., w dniu nabycia przez niego prawa do emerytury. Wówczas ostatnią waloryzacją roczną była waloryzacja przeprowadzona w dniu 1 czerwca 2013 r., dotycząca składek za okres do końca 2012 r. i zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do dnia 31 stycznia 2012 r. Waloryzacji kwartalnej podlegają zaś kwoty składek należnych poczynając od dnia 1 stycznia 2013 r., które nie mogły być poddane kolejnej rocznej waloryzacji, skoro ta nastąpiła w dniu 1 czerwca 2014 r. Na podstawę obliczenia emerytury przyznanej w marcu 2014 r. składa się zatem - obok zwaloryzowanego kapitału początkowego - suma: 1) kwoty składek ustalonej po ostatniej rocznej waloryzacji przeprowadzonej 1 czerwca 2013 r.; 2) kwoty składek należnych za 2013 r. poddanych waloryzacji kwartalnej w myśl art. 25a ust. 2 pkt 1 ustawy (ostatniej waloryzacji dokonuje się za trzeci kwartał); 3) nominalnej kwoty składek należnych za okres po zakończeniu trzeciego kwartału 2013 r. do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc wypłaty emerytury, które w świetle art. 25a ust. 2 pkt 1 ustawy nie podlegają waloryzacji kwartalnej, gdyż ta kończy się wraz z trzecim kwartałem 2013 r., a jednocześnie nie zostają objęte kolejną waloryzacją roczną, przypadającą na dzień 1 czerwca 2014 r.

Wysokość kapitału początkowego.

Do ustalenia wysokości emerytury obliczonej na zasadach przewidzianych w art. 25 ustawy przyjmuje się również zwaloryzowany kapitał początkowy, przy czym kolejnych waloryzacji kapitału początkowego dokonuje się na wyżej wskazanych zasadach, przewidzianych dla waloryzacji składek a określonych w art. 25 ust 3-10 i art. 25a ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 173 ust. 5a). W przedmiotowej sprawie wnioskodawca kwestionował również samą wysokość kapitału początkowego ustaloną decyzją z dnia 30 czerwca 2014r., który wyniku ponownego przeliczenia uległ zmniejszeniu w stosunku do kapitału ustalonego decyzją z dnia 24 lutego 2014r. i decyzją 7 kwietnia 2014r. Różnica wynikała stąd, iż w zaskarżonej decyzji dodany na zasadzie art. 185 ustawy okres składkowy wynosił 82 miesiące, zaś w poprzedniej decyzji okres ten wynosił 84 miesiące.

W myśl art. 185 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej, przy ustalaniu wysokości emerytury dla osób nabywających prawo do emerytury w wieku określonym w art. 184 kapitał początkowy podlega przeliczeniu poprzez dodanie do okresów składkowych okresu równego różnicy pomiędzy wiekiem emerytalnym, o którym mowa w art. 24, a faktycznym wiekiem przejścia na emeryturę. Do przeliczonego kapitału początkowego stosuje się przepisy art. 173 ust. 3-6. Okresy składkowe o których mowa w ust. 1, ustala się z dokładnością do pełnego miesiąca (ust.2). Ze sformułowania „dla osób nabywających prawo do emerytury” wynika, iż przeliczenie na tej tylko podstawie kapitału początkowego, może nastąpić tylko raz i to w momencie ustalania emerytury, czyli na potrzeby decyzji przyznającej prawo do emerytury i jednocześnie ustalającej jej wysokość. W przedmiotowej sprawie przeliczenie kapitału początkowego dla wnioskodawcy „nabywającego prawo do emerytury” nastąpiło już w decyzji z dnia 24 lutego 2014r. (po złożeniu w dniu 11 lutego 2014r. wniosku o emeryturę) i w decyzji tej na zasadzie art. 185 ustawy doliczono 84 okresy składkowe. W ocenie Sądu Apelacyjnego „faktyczny wiek przejścia na emeryturę” w przedmiotowej sprawie oznacza wiek 60 lat, a nie jak przyjął organ rentowy w zaskarżonej decyzji 60 lat i 2 miesiące. Przejście na emeryturę oznacza bowiem w tym wypadku nabycie prawa do emerytury, a nie jedynie jej wypłatę (realizację tego prawa). Faktyczny wiek przejścia na emeryturę w przedmiotowej sprawie zależał w praktyce od daty złożenia wniosku, przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich przesłanek do nabycia tego świadczenia, a nie od daty spełnienia przesłanek do jego wypłaty. W momencie wejścia w życie tego przepisu przejście na emeryturę zawsze oznaczało nabycie prawa do emerytury.

Reasumując, organ rentowy niezasadnie, po raz drugi (w zaskarżonej decyzji) zastosował wobec ubezpieczonego przepis art. 185 powołanej ustawy, tym razem związku z podjęciem wypłaty zawieszony dotąd emerytury mimo, iż kapitał początkowy podlegał już raz przeliczeniu na zasadach określonych w tym przepisie, a organ rentowy dokonał wcześniej takiego przeliczenia w związku z nabyciem prawa do emerytury od 4 marca 2014r. Dlatego, w oparciu o powołane przepisy Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzją dotyczącą kapitału początkowego z dnia 30 czerwca 2014r., ustalając jako prawidłową, kwotę kapitału początkowego przyjętą w decyzji z dnia 24 lutego 2014r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego w związku z nabyciem przez wnioskodawcę emerytury.

W świetle powyższych rozważań dotyczących waloryzacji składek, Sąd zmienił również zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzje dotyczące ustalenia wysokości emerytury, przyjmując do ustalenia wysokości tego świadczenia na dzień 1 czerwca 2014r. zasady waloryzacji składek i wysokość świadczenia ustalone w decyzji z dnia 14 kwietnia 2014r., w wydanej w związku z nabyciem emerytury od 4 marca 2014r., przy uwzględnieniu kolejnych okresów zatrudnienia, przypadających po nabyciu prawa do emerytury.

Apelacja wnioskodawcy i zarzuty w niej zawarte okazały się więc uzasadnione, dlatego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzające go decyzje organu rentowego, orzekając jak w pkt I sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 621), oraz § 11 ust. 2 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tekst jedn. Dz.U.2013. 490 ze zm.).

SSA Barbara Kosub SSA Agata Pyjas - Luty SSA Dariusz Płaczek